

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis tertio menſis Maii, Anno Domini M. DCC. LIX.

M. FRANCISCO MERY,
Doctore Medico, Præſide.

An ſalubrior Sequana?

I.

EGIONES, urbem, ſanas nè dixeris quas torridus exurit aër, ſquallor ſuffocat, infeſtatque aquarum penuria. Dant ſalubres & indicant ſerenus æther, Elementorum conſenſus, ſucceſſiva, æqualis & moderata Horarum, Dierum, Tempeſtatum, Annique viciſſitudo & miſcela, temperata caloris cum frigore libratio, frons ad Orientem

plurimùm directa, amicorum dulcis aura ventorum, vegeta firmi corporis habitudo, color floridus, firmum caput, ſenſus acuti, quid tandem ? Uberior leni curſu properantis aquæ affluxus & ſinceritas. Sed aquam nè temerè pronuntiaveris ſinceram. Quid ad hominum ſanitatem valeat aqua, non noſcitur pondere, non mollitie æſtimatur, non judicatur coctione. Intemeratæ bibentium explorentur fauces, celebreturque præ cæteris ſi cum nullâ pulmonum debilitate, ventriculi pondere, dolore viſcerum, alteriuſve partis obſtructione, coquendis aptiſſima leguminibus, pani ritè conficiendo nata, cujuſcumque ſit expers ſaporis, promptè calori frigorique ſuſcipiendo æqualiter parata. Quæ hiſce prædita dotibus agnoſcetur aqua, ſalubris & eadem meritò nuncupabitur, eò ſalubrior quò cumulata magis.

I I.

ORBIS univerſi compendium Gallia. Famoſas ſuæ ditionis mille inter Urbes, Lutetia non minùs præſtantiſſimorum ferax ingeniorum, quàm magnitudine, numero, ornatu, ſplendore, opibus conſpicua, omnium facilè princeps. Triplicem ſpectat ſolis exortum; altioribus & innumeris denſiſſima licèt ædibus, omnium tamèn eſt, montibus non intercepta, ab ortu & ſeptentrione ſaluberrimè afflantibus pervia ventis, multum ab Auſtro & occidente ſpirantibus averſa. In mediis luti fæculentioris ſordium halitibus, in tantâ hominum undique advolantium frequentiâ, non graſſatur tetra lues, peſtisve contumax: non frequentiùs denſat funera inexplebilis in otio diverſiſſimorum eduliorum ingluvies: in Incolis nec φιλοπόνοις nec φιλογυμνάστοις, ſed ſolâ Scytharum more exercitatis vectione, non inferior Martialibus Romanis emicat animus. Tot mirandorum cauſam ſcrutaris avidus? Cæli inter Polum & circulum æquinoctialem fermè medii agnoſcas dona; temperatæ ſoli directionis dotes, fœcundiſſimæ ſalubrioriſque Sequanæ irrigationis munera.

I I I.

QUIBUSNAM conſtet elementis aqua quam vehit Rex fluviorum Sequana, ſcrupuloſiùs inquirant Chimiæ ſectatores. Sola dux nobis experientia, teſtes effectus. Quantùm hæc cæteris omnibus præcellat, oculato cuilibet quàm facilè demonſtrabunt. Sequana nec alto nimis nec depreſſo ad Orientem hybernum natus loco, Junnam recipit cancrorum divitem, defluentem ab ortu æſtivo Ma-

tronam, Bibaram tandèm temperandæ cerevifiæ Tyriifque coloribus nulli fecundam. Tot onuftus divitiis, folaribus ubique expofitus radiis, non ftagnans ut Garumna, non Rhodani modo furentes præcipitans aquas, non Tiberis inftar templa dejiciens & ædes, non fegniter torpens ut arar, æqualis femper, otiofus nunquàm vel citior, qualis æftate talis hyeme, tumens raro detumenfque ingreditur Lutetiam afpectu gratiffimus, ampliffimamque civitatem ad triplicem folis exortum dividens tripartitam, uberiori alveo quæ munera non fert, quæ non avertit mala vel præcavet? Fertilitatis, abundantiæ, munditiei, annonæ parens eft & confervator. Infeftas craffioris luti fordes abluit & repurgat; peftiferos cloacorum halitus diffipat & retundit; abftergit fquallorem, temperat aërem & renovat, fingulifque vitæ beatioris ufibus & commodis non impar, levitatem dat pani, debitam coquendis leguminibus largitur mollitiem, optimum eft carnibus condimentum. Sed cùm Sequana tot munera dividant cætera quælibet flumina, non alia epotatione certare audeat aqua.

I V.

FELICES nimiùm Parifii fi fua bona norint! Quem fincerum fundit Sequana laticem pleno hauftu ebibant avidi. Non falubriorem aquam cæteris mortalibus obtulifse benignam rerum parentem naturam confervata diu fanitas evincet, reparata citiùs. Quid eft etenim quòd facilè parabilis ille liquor incolis beneficii non præftet? Spiritu vitæ turgidus, gratus palato, vifcera facilè permeans, non gravis Stomacho, Pectoris amicus, fitim fugat protinùs & explet; appetitum, quo non exquifitior coquus, excitat & promovet; genuinum eft non fictitium fermenti genus illud quò promptiùs in ventriculo dividuntur alimenta, concoctio perficitur placidiùs, tutiùs properat diftributio, fluidiorque nafcitur chylus dulcis & blandus, puri fanguinis per vafa facili lapfu decurrentis fons innocuus & reparator. Quis potentiùs æftuantes corporis fluidorum compefcit impetus? Solidorum fedat fpafmos? Nativum fanguini & humoribus inftillat vehiculum? Quis meliùs alvum continet mollem, tardiorem ftimulat, aperit urinæ vias, falia diffolvit, calculofis obftat concretionibus, tranfpirationem fecretionum faluberrimam promovet, putredinem arcet futuram, fiftit præfentem, dolores mulcet, avertit lentorem, moram rumpit, emollit dura, tenfa laxat, involvit acria, nociva foràs amandat, dat tandèm æquilibrium & fervat? Aquæ Sequanæ potatores afpicias? Quis oris nitor, vultûs color floridus, oculi fulgor? Ingenii mireris aciem! Vigorem membrorum, corporis

mentiſque fœcunditatem! Ut rariùs ægrotant, ſanantur faciliùs; longamque beati numerant annorum ſeriem in ſenectute juvenes. Sed obſtupeſcere deſinas. Incolis, ſi cauti, Medicina eſt univerſalis Sequana.

V.

NE fallacibus verbis temerè credas, clamitat ignara plebs, ferentemque dona timeas Sequanam. Si ſalubrior, inquit, cur non alibi frequentiùs quàm Pariſiis diſtorti corporis ingruunt nævi? Cur mulieres non paucæ, ſucci plenæ licèt, tumentibus protuberant alvis gibberæ ſæpiùs, calculoſis viri infeſtantur concretionibus, herniis tentantur juvenes? Cur contumaces adeò Diarrhææ, Rhumatiſmi, Arthritides? Stolidum ſanè vulgus! Quibus debelletur arma miniſtrat inſcium. Quis, quæſo, varos valgoſque Ægyptiorum pedes, excedentia labia, criſpamvè cæſariem fertiliori Nilo tribuerit unquàm? Cæteris vix cogniti nationibus incolas Sequanæ laceſſunt morbi? Quid culpas Sequanam? Habitantium incuſa gulam, craſſioribus ferculis fatiſcentes menſas, condimenta ciborum non inferiora venenis, fatales vini ſpirituoſique cujuſlibet liquoris illecebras effrenatam venerem, longiorem ſomnum, deſidiſque otia vitæ Quid valeat Sequana experiri audeant? Tot malis non tutior medela, non præſtantius pharmacum. Aquas formident ſubterraneas, ſtagnantes, paludoſas, puteales, frigidas, nivales. In longam diem inſeminant morbos, peſtiferoque potu trucidant. Non fontes laudentur Iſiaci, non Bellavillei, non Regniacenſes; heu malè plumbeis in univerſam urbem tubis derivantur crudiores: ſolus de medio flumine bibatur Sequana; æternùmque concludetur,

Ergo ſalubrior Sequana.

Proponebat Pariſiis JOANNES-ARMANDUS ROUSSIN DE MONTABOURG, Pariſienſis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1759.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Med. Typographi, 1759.